

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**

Ann Liljedal

DOM
2017-04-26
Meddelad i Falun

Mål nr
1656-17

SÖKANDE

Trangärde Skogstjänster Kommanditbolag, 969716-1801
c/o Henrik Arderhov
Skettene 204
826 94 Norrala

MOTPART

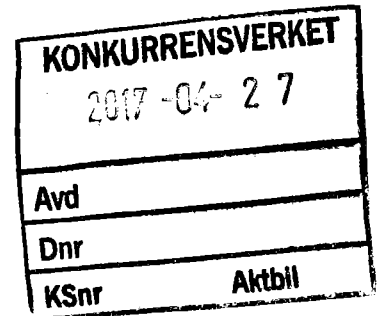
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Trangärde Skogstjänster Kommanditbolags ansökan om överprövning.

Dok.Id 191962

Postadress

Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress

Kullen 4

Telefon

023-383 00 00

E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax

023-383 00 80

Expeditionstid

måndag-fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län (Länsstyrelsen) genomför upphandling av avverkning och röjning av bergtall i Lövsalens naturreservat genom förnyad konkurrensutsättning från Ramavtal för motormanuella röjningstjänster inom Gävleborgs län (dnr 1153-2017). Ramavtalet är på förstasidan daterat den 29 april 2016 medan övriga sidor är daterade den 26 april 2016. Aktuellt tilldelningsbeslut avseende den förnyade konkurrensutsättningen fattades den 5 april 2017, varvid annan leverantör än Trangärde Skogstjänster Kommanditbolag antogs.

Trangärde Skogstjänster Kommanditbolag (Bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att den förnyade konkurrensutsättningen rättas på så sätt att ny utvärdering görs vid vilken vinnande leverantörs anbud diskvalificeras och Bolagets anbud istället antas. I andra hand yrkas att den förnyade konkurrensutsättningen görs om. Till stöd för sin talan för Bolaget bland annat fram följande. Av upphandlingsprotokollet framgår att två anbud ligger väldigt nära varandra; 750 000 SEK respektive 770 000 SEK och är enligt Bolaget, med den marknads- och professionella kunskap Bolaget besitter, ett ärligt offererat marknadspris. Vinnande leverantör har lämnat ett pris om 134 000 SEK vilket enligt Bolagets bedömning inte är ett marknadsmissigt och konkurrenskraftigt pris. Att en anbudsgivare lägger ett sådant onormalt lågt anbud, utan att Länsstyrelsen ifrågasätter det, är för Bolaget mycket egendomligt. Att det oseriösa anbudet vinner Länsstyrelsens upphandling gör att Bolaget lider stor skada i sin verksamhet. Eftersom det var ett avrop som var svårt att prissätta borde det ha framgått av förfrågningsunderlaget att Länsstyrelsen hade bedömt att den totala kostnaden för avropet ligger på 150 000 kr, för att Länsstyrelsen ska ha varit tillfredsställande transparent gentemot anbudsgivarna.

Länsstyrelsen motsätter sig bifall till ansökan och för fram i huvudsak följande. Länsstyrelsen har inte funnit skäl att betrakta det vinnande anbudet

som onormalt lågt. Anbudsgivaren till det lägsta budet har varit på plats och bedömt arbetets storlek och komplexitet. Anbudsgivaren har tidigare genomfört liknande arbeten till liknande priser åt Länsstyrelsen med bra resultat. Kostnaden för avverkningen uppskattades grovt av Länsstyrelsen innan avropet, detta för att kunna föra in kostnaden i den årliga budgeten för skötsel av naturreservat. Avverkningskostnaden uppskattades då till 150 000 kr exklusive moms. Uppskattningen baserade sig på tidigare liknande avverkningar som Länsstyrelsen gjort i andra naturreservat. De tidigare kostnaderna indikerade att priset 150 000 kr kunde vara ett rimligt antagande. Det vinnande priset 134 000 kr anser Länsstyrelsen ligga nära den egna uppskattningen av kostnaden. Länsstyrelsen kan konstatera att de två anbud som inte vunnit upphandlingen ligger nära varandra. Länsstyrelsen anser att det inte nödvändigtvis betyder att dessa priser är normala eller marknadsmässiga. I samband med att Bolaget lämnade in sitt anbud skrev de att "Skotningskostnaden springer iväg för oss då vi kör med jordbrukstraktor och vagn. Även om det är ett proffsekipage med en stor vagn så blir en riktig skotare alltid snabbare." Deras kostnad för utförsel (skotning) av det avverkade materialet är 549 000 kr, och de verkar införstådda med att det är ett ovanligt högt pris. Avverkningen av bergtall i naturreservatet Lövsalen är ingen konventionell avverkning vilket gör att olika anbudsgivare kan lämna priser som skiljer sig åt. Bergtallarna växer krokigt och kan vara svåra att komma åt då de växer på ojämna berghällar. Det är uppenbart att anbudsgivarna gjort olika bedömningar om hur stort och komplicerat arbetet är.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Utgångspunkter för rättsens prövning

Bestämmelser om hur offentliga upphandlingar ska genomföras regleras i den numera upphävda lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och i den nu gällande lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Enligt övergångsbestämmelserna till 2016 års lag ska 2007 års lag tillämpas för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Av förarbetena

framgår att 2007 års bestämmelser ska tillämpas på förnyade konkurrensut-sättningar enligt sådana ramavtal där förfarandet för att ingå ramavtalet har påbörjats före ikraftträdandet av 2016 års lag (prop. 2015/16:195 s. 918f).

Förvaltningsrätten har i målet att pröva om det på grundval av vad Bolaget fört fram är visat att Länsstyrelsen brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att Bolaget lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska be-handla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genom-föra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Förfrågningsunderlaget

Av avropets förfrågningsunderlag, under rubriken Pris, framgår bland annat att utvärdering kommer att ske efter principen lägsta pris.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstaterar förvaltningsrätten att vad Bolaget för fram inte utgör skäl för att finna att Bolaget visat att förfrågningsunderlaget brister i transparens. Skäl för ingripande på den grunden föreligger därför inte. Bola-get har vidare fört fram att Länsstyrelsen rätteligen dels borde ha begärt för-klaring till vinnande leverantörs onormalt låga anbud, dels förkastat anbudet av samma skäl. Länsstyrelsen har invänt och fört fram att det inte funnits skäl att betrakta det vinnande anbudet som onormalt lågt då anbudsgivaren till det lägsta budet varit på plats och bedömt arbetets storlek och komplexi-tet. Vidare för Länsstyrelsen fram att anbudsgivaren tidigare har genomfört liknande arbeten till liknande priser åt Länsstyrelsen med bra resultat. Av förfrågningsunderlaget framgår att utvärdering kommer att ske efter princi-pen lägsta pris. Enligt 15 kap. 17 § LOU får en upphandlande myndighet förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får

dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar. I svensk rättstillämpning har detta bedömts som att någon allmän skyldighet att förkasta ett sådant anbud inte föreligger och en leverantör har inte heller ansetts kunna kräva att den upphandlande myndigheten ska förkasta en konkurrents anbud för att dess anbudspris bedöms vara onormalt lågt (jfr bl.a. Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 1641-07 och Kammarrätten i Jönköpings dom i mål nr 1247-09). Skäl för ingripande föreligger således inte heller på den grunden. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Essa Malmqvist
rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.